

KATOLÍCKA SPOJENÁ ŠKOLA SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO
4. ROČNÍK GYMNÁZIA

Cirkev uprostred sveta

20

WWW.INKY.SK

ZOPAKOVANIE Z MINULA

KTO nám v krátkosti **ZHRNIE** poznatky z minulej hodiny?

Boží Trojičný život – jeho dôsledky na zbožštenie sa – úloha Cirkvi v tomto celom – čím teda Cirkev je?

Rozumná odpoveď = ZNÁMKA

ZOPAKOVANIE Z MINULA

Boh je láska. Preto je sám v sebe spoločenstvom Trojice – spoločenstvom lásky.

Preto aj zbožštenie, čiže Boží život, vyžaduje spoločenstvo, v ktorom môžeme tieto trojičné vzťahy medzi sebou ustanoviť a žiť. NEEXISTUJE individualistická cesta k spásu...

Toto spoločenstvo už zo samej povahy veci je a môže byť LEN JEDNO – inak by v ňom nevládla tá jednota, ktorá spôsobuje že Boh, spoločenstvo osôb, je napriek tomu bytostne a podstatne JEDEN.

Toto spoločenstvo sa volá CIRKEV. Ona je miestom, kde sa uskutočňuje Boží trojičný život.

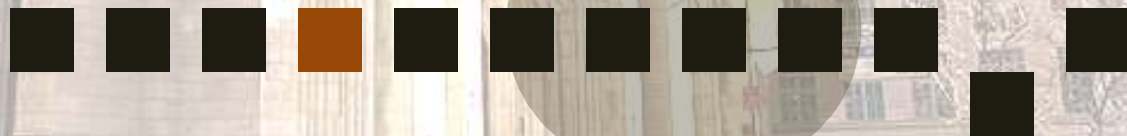
Preto Cirkev = Nebo. byť opravdivo v Cirkvi = byť už teraz opravdivo v Nebi (nakolko je to v čase a priestore a nie ešte vo večnosti možné).

Cirkev je súčasne „strojom na výrobu“ Božích synov a dcér, *dokonalá spoločnosť*, obsahujúca všetko potrebné na splnenie tohto cieľa. Je tak súčasne cieľom i prostriedkom spásy.

Cirkev je nakoniec dokonalý prostriedok a spôsob služby Bohu, blížnym i ľuďom okolo seba.

... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?

■ ■ ■ DNES...

... začneme spoločne
skúmať, aké je

miesto a vzťah

Cirkvi voči svetu a vo
svete.

DVE DEFINÍCIE

CIRKEV

Spoločenstvo ľudí, ktorí nasledujú Krista, ustanovujú medzi sebou vzťahy na obraz Trojičných vzťahov Boha, založené na slobode, krajnej vzájomnej úcte, krajnej láske a z nich plynúcej jednote.

Súčasne vďaka daru sviatostí **ako spoločenstvo vstupujú do opravdivej jednoty s Bohom**, ktorému sa úplne darujú a ktorý sa úplne daruje im a svojou milosťou ich očisťuje a zdokonaľuje až k úplnej dokonalosti Božieho života – Neba.

Hlavné slovo „svet“ budeme užívať vo význame, s ktorým ho používa aj Biblia.

anonymní kresťania

Ľudia, ktorí **nepoznajú Krista a Cirkev, ale úprimne žijú a hľadajú** to, čo žije a čím je Boh a čo žije a čím je Jeho Cirkev.

SVET

Ostatní ľudia, ktorí preferujú opačný spôsob života (v kresťanstve definovaný ako „hriech“), **založený na filautii** (ja som stredom svojho života), **sebeckve** (hľadám v prvom rade svoje vlastné záujmy a vlastný prospech), **súperení** (v tomto súperím s inými ľuďmi, ktorí o to isté usilujú na môj úkor a ja na ich úkor), či **ľahostajnosti** (ostatní ľudia ma nijako veľmi nezaujímajú, ja sa starám o seba a oni sa tiež starajú o seba), na **poddávaní sa vášniam a rozkošiam na úkor čnosti a dokonalosti**,... **jednoducho bežný svetský spôsob života**.

UVAŽUJTE!

- Aké je postavenie Cirkvi vo svete?
- Čo majú štát a Cirkev spoločné a v čom by mal byť ich spoločný základ?
- V čom, naopak, nikdy splynúť nemôžu a musia ostať oddelené?
- Je štát potrebný pre Cirkev? Je Cirkev potrebná pre štát?
- Aké postavenie by mala mať Cirkev v štáte?
- Aký postoj by mala mať Cirkev voči štátu?

OTÁZKA NA VÁS...

za hrst' podnetov...

CIRKEV A SVET...

Cirkev predstavuje opačnú alternatívu sveta.

Vždy tu bude napätie medzi svetom a Cirkvou:

- **CIRKEV** nikdy nebude môcť schváliť, odobrať, či dokonca osvojiť si postoje, život a východiská sveta, pretože tie sú od tých jej diametrálne odlišné.
- **SVET** zase zvyčajne nebude Cirkev chápať a rozumieť (pretože mu na to budú chýbať ochota i poznatky), často bude Cirkev viac, či menej nenávidieť a snažiť sa ju eliminovať, či aspoň vytlačiť kamsi na okraj, do katakomb,... alebo ovládnuť a pretvoriť v „bezduchú folklórnu bábiku“, ktorá by mohla vo svete existovať ako akýsi neškodný „folklórny prívesok“...

SLOVAMI SVETA:

*„Na náboženstve nie je teda podľa môjho názoru tak dôležitý jeho obsah – ten má aj prijateľné prvky (kresťanstvo napríklad podporuje dobromyseľný postoj k iným ľuďom). Na náboženstve je pre mňa podstatné niečo iné: to, že je nástrojom moci, že ten nástroj môže hocikto zneužiť pre svoje ciele. Náboženstvo je totiž ideológia a ideológie niet bez demagógie. Ale demagógia je nebezpečný nástroj na ovládanie „más“.
... A odkiaľ túto moc nad ľuďmi náboženstvo berie? Myslím si, že najhroznejšie na náboženstve je to, že svoju ideológiu opiera nie o pominuteľných ľudí, akými boli súdruh Lenin, či Fidel Castro, ale o najväčšiu možnú autoritu – o najmocnejšiu bytosť celého vesmíru – o samého boha. ... Preventívne teda treba obmedzovať pôsobenie politických organizácií šíriacich náboženské ideológie, nazývaných cirkvami, kde sa to len dá.“*

(humanisti.sk)

CIRKEV A ŠTÁT...

ŠTÁT je tu pre všetkých
svojich obyvateľov.

Ako taký by mal byť **MINIMÁLNY** –
čiže v sebe sústreďovať to
nevyhnutné minimum, potrebné na
to, aby mohol účinne poskytovať
služby všetkým svojim obyvateľom a
umožnil im naplňať ich základné
ľudské práva: bezpečnosť, sloboda,
vlastníctvo, dosahovanie šťastia,
podpora a pomoc v núdzi,...

CIRKEV A ŠTÁT...

CIRKEV je v samej svojej podstate MAXIMALISTICKÁ.

Predstavuje komplexný a vo svojej podstate extrémny spôsob života, v ktorom človek prekračuje svoje hranice a nesený Božou Mocou sa pripodobňuje Bohu. **Cenou za to je fakt, že je určená len pre tých, ktorí si takýto život zvolia**, nemôže byť „vnútená“ všetkým ľuďom, vždy bude „ostrovom“ uprostred sveta.

ŠTÁT je tu pre všetkých svojich obyvateľov.

Ako taký by mal byť **MINIMÁLNY** – čiže v sebe sústreďovať to nevyhnutné minimum, potrebné na to, aby mohol účinne poskytovať služby všetkým svojim obyvateľom a umožnil im naplňovať ich základné ľudské práva: bezpečnosť, sloboda, vlastníctvo, dosahovanie šťastia, podpora a pomoc v núdzi,...

CIRKEV A ŠTÁT...

Pretože členovia, aj nečlenovia Cirkvi sú rovnako občanmi štátu, rovnako sa podieľajú na jeho živote a rovnako ho financujú svojimi daňami – je logické, aby aj štát maximálne zohľadňoval rozumné požiadavky oboch skupín v záujme spoločného dobra všetkých svojich občanov – a najlepšie rešpektovaním svojej vlastnej „minimálnosti“...
(na rozdiel od osvieteneckých požiadaviek na absolútnu totalitnosť zbožšteného štátu)

CIRKEV je v samej svojej podstate MAXIMALISTICKÁ.

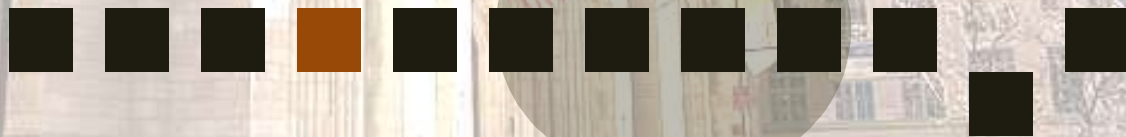
Predstavuje komplexný a vo svojej podstate extrémny spôsob života, v ktorom človek prekračuje svoje hranice a nesený Božou Mocou sa pripodobňuje Bohu. **Cenou za to je fakt, že je určená len pre tých, ktorí si takýto život zvolia**, nemôže byť „vnútená“ všetkým ľuďom, vždy bude „ostrovom“ uprostred sveta.

ŠTÁT je tu pre všetkých svojich obyvateľov.

Ako taký by mal byť **MINIMÁLNY** – čiže v sebe sústreďovať to nevyhnutné minimum, potrebné na to, aby mohol účinne poskytovať služby všetkým svojim obyvateľom a umožnil im naplňovať ich základné ľudské práva: bezpečnosť, sloboda, vlastníctvo, dosahovanie šťastia, podpora a pomoc v núdzi,...

... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?

SPOLOČNÝ ZÁKLAD...

Spoločným základom CIRKVI a ŠTÁTU je idea

PRIRODZENÉHO ZÁKONA:

čiže práv, ktoré sú vrodené človekovi a neodňateľné človekovi nikým a ničím.

PRE ŠTÁT predstavuje prirodzený zákon HRANICU, po ktorú je oprávnený ísť, ak sa nechce viazať na žiadne konkrétne náboženstvo, ideológiu, filozofiu, ale byť tu rovnako pre všetkých.

PRE CIRKEV naopak predstavuje prirodzený zákon východisko, z ktorého pokračuje ďalej – samo kresťanstvo sa tak začína až za hranicou prirodzeného zákona.

PRIRODZENÝ ZÁKON

SPOLOČNÝ ZÁKLAD...

Spoločným základom CIRKVI a ŠTÁTU je idea

PRIRODZENÝ ZÁKON:

ZÁKLADNÉ PRÁVA

napr.: „Tieto pravdy považujeme za samozrejmé, že totiž všetci ľudia sú stvorení seberovní a že sú svojím Stvoriteľom obdarení neodňateľnými právami, ako je právo na život, slobodu a hľadanie šťastia.“

(Deklarácia nezávislosti USA)

ZÁKLADNÉ POVINNOSTI

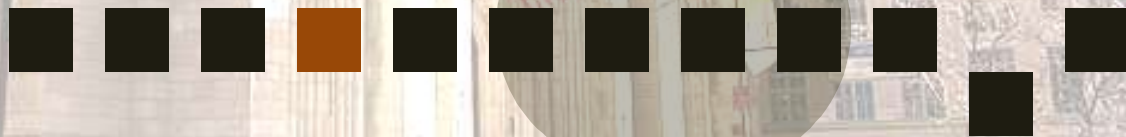
Neubližovať, rešpektovať vlastníctvo, neupierať iným slobodu, nepodvádzať,...

Podieľať sa primerane na fungovaní štátu a spoločnosti, byť primerane solidárny s ostatnými členmi spoločnosti,... atď.

PRIRODZENÝ ZÁKON

... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?

POTREBUJÚ SA?

Poznámka: Pod štátom myslíme štát západného, demokratického štýlu.

FAKTY:

- Západná civilizácia vznikla vďaka kresťanstvu a na základe kresťanstva.

- Bez kresťanských hodnôt takmer isto neprežije.

„Naša ústava bola vytvorená len pre morálne pevný a veriaci ľud. K vládnutiu inému ľudu sa vonkoncom nehodí.“

(John Adams,
2. prezident USA)

NAPRÍKLAD USA boli od počiatku zakladané na cirkevnom a náboženskom princípe:

„Model, ktorý kolonisti uplatňovali [v Amerike] pripomínal kláštor viac, než si puritáni dokázali priznať. Takisto pripomínal staré kláštorné hospodárstva v Anglicku. Niekde, ako napríklad v Plymouthe, prísťahovať sa do mesta znamenali pridať sa k cirkvi, alebo aspoň do istej miery sa podriaďovať jej rade starších. ... A tak Moravianské bratstvo vzrastalo v Betleheme, Amishi v Lancastri, Mennoniti v Germantowne...“

(Anthony Esolen)

Potrebuje štát kresťanstvo?

„Človek sa nedokáže stať dokonalým sám osebe. Potrebuje pomoc. A tak to nie je náboženstvo, ktoré by potrebovalo oporu štátu, ale štát, ktorý nedokáže žiť dlho bez náboženstva. Madison, hoci nebol priateľský naklonený k žiadnej existujúcej cirkvi, to veľmi dobre chápal.“

(Anthony Esolen)

„Duch kresťanstva sa rozšíril a hlboko zakorenil v západnej spoločnosti. Kresťanské idey umožnili spoločnosti pokrok skrz iniciatívu úplne obyčajných ľudí. Kresťanstvo tiež umožnilo počatie spoločnej, jednotnej civilizácie, ktorá prekračuje hranice jednotlivých kmeňov a národov a ktorá je založená na princípoch spravodlivosti a rovnosti.“

(Chris Smith, Anthony Koch)

POTREBUJÚ SA?

Poznámka: Pod „Cirkvou“ tu myslíme konkrétne Katolícku cirkev.

FAKTY:

- Západná civilizácia vznikla a bola cieľavedome vytvorená v rámci štruktúry Katolíckej cirkvi.
- Ústup vplyvu Cirkvi, rozštiepenie západného kresťanstva a nárast moci sekularizovaného štátu naopak viedli k veľkým tragédiám: Tridsaťročná vojna, Francúzska revolúcia, napoleonske vojny, koloniálne vojny, dve svetové vojny, totalitné režimy,...

Zatiaľ čo Cirkev celkom dobre fungovala a funguje aj tam, kde nemá žiadnu podporu štátu – dokonca aj prostredí prenasledovania a útlaku – ukazuje sa, že pre štát samotný je prítomnosť Katolíckej cirkvi (a analogicky aj väčšiny iných cirkví) jednoznačným prínosom.

„Som ateista, a predsa som zastal v úžase pred ... [tým], čo kresťanské organizácie robia, [čo] sa celkom líši od práce sekulárnych mimovládnych organizácií ... V Afrike totiž kresťanstvo mení srdcia a ducha ľudí. Ich prerod je skutočný a ich zmena je k lepšiemu.“

(Matthew Paris, The Times)

Potrebuje štát Cirkev?

„Za posledných 50 rokov sa v podstate všetci historici vedy vrátane A. C. Crombieho, Dávida Lindberga, Edwarda Granta, Stanleyho Jakiho, Thomasa Goldsteina aj L. Heilbrona zhodli, že vedeckotechnická revolúcia vďačí za svoj vznik Cirkvi. ... Sotva sa nájde v ranom stredoveku počín, ktorý mal kľúčový vplyv na vývoj civilizácie a v ktorom by mnísi nehrali vedúcu úlohu. ... katolícki myslitelia uviedli do života myšlienku medzinárodného práva v našom dnešnom ponímaní. ... Vo všetkých týchto oblastiach zanechala Cirkev v srdci európskej civilizácie nezmazateľnú stopu a vždy bola významnou hybnou silou. Katolícka cirkev bola nenahraditeľný tvorca západnej civilizácie.“

(Thomas E. Woods)

POTREBUJÚ SA?

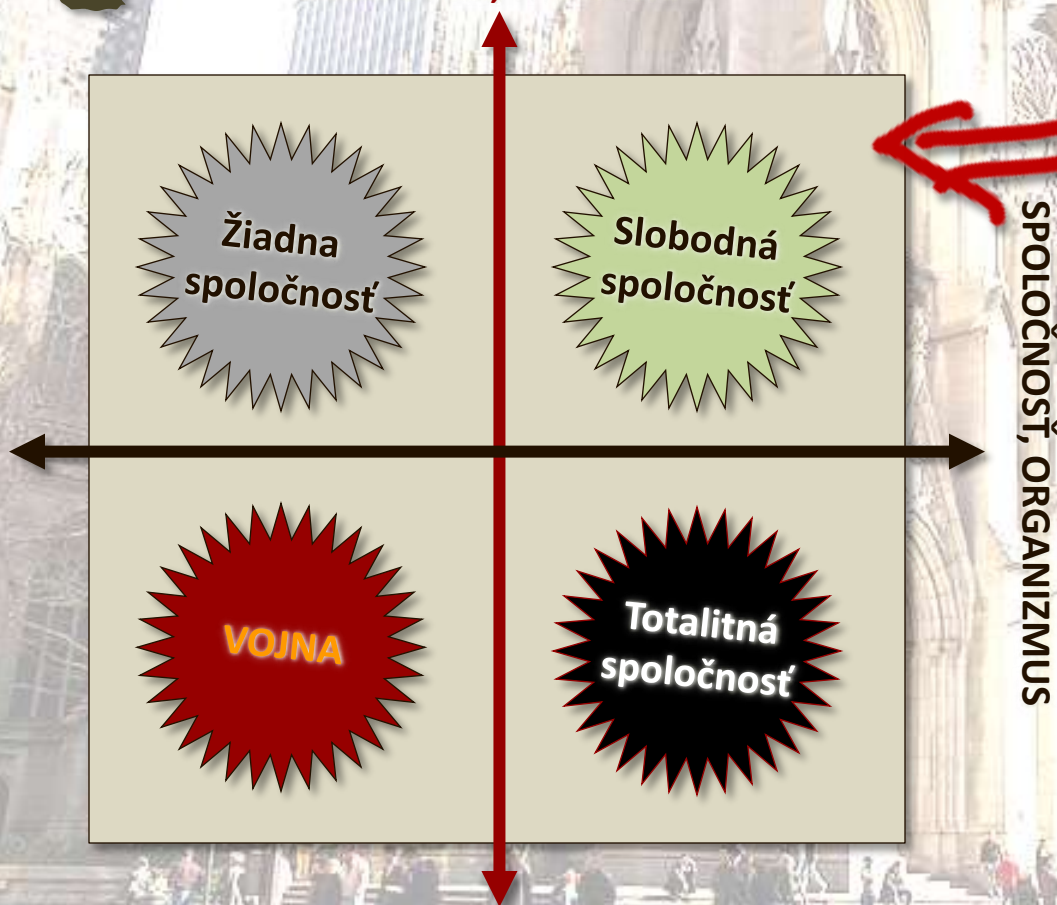
Napríklad dnes...:

Potrebuje štát
Cirkev?

SVEDOMIE, MORÁLKA

CHAOS, ANARCHIA

UŽ VIEME...

... že Katolícka cirkev predstavovala niečo ako „hodnotovú základňu“, ktorá umožňovala spoločnosti existovať v pravom hornom kvadrante: slobodná spoločnosť s minimálnym štátnym aparátom...

VONKAJŠIE DONUCOVANIE: POLÍCIA, ZÁKONY, REGULÁCIE, ...

POTREBUJÚ SA?

Napríklad dnes...:

SVEDOMIE, MORÁLKA

Potrebuje štát
Cirkev?

DNES...

... s ústupom Cirkvi a kresťanstva sa rozpadávajú hodnoty a to podkopáva spoločnosť a ženie ju smerom k chaosu: „Podľa štúdie, ktorej autorom je matematik Safa Motesharrei spolu so svojím tímom, bola moderná štruktúra spoločnosti už od začiatku odsúdená na zánik. ... Elitná populácia obmedzuje tok zdrojov tak, že si ich všetky nahromadí pre seba a tak obmedzuje širokú verejnosť, ... budú i naďalej fungovať tak, akoby sa nič nestalo, ... Potom už však bude neskoro vyvrátiť blížiacu sa skazu.“

(štúdia NASA, 2014)

CHAOS, ANARCHIA

SPOLČNOSŤ, ORGANIZMUS

VONKAJŠIE DONUCOVANIE: POLÍCIA, ZÁKONY, REGULÁCIE,...

POTREBUJÚ SA?

Napríklad dnes...:

Potrebuje štát
Cirkev?

SVEDOMIE, MORÁLKA

CHAOS, ANARCHIA

SPOLČNOSŤ, ORGANIZMUS

Žiadna
spoločnosť

Slobodná
spoločnosť

VOJNA

Totalitná
spoločnosť

VONKAJŠIE DONUCOVANIE: POLÍCIA, ZÁKONY, REGULÁCIE,...

DNES...

Súčasná spoločnosť tomu potom skúša čeliť jediným možným spôsobom, ktorý jej bez hodnotovej základne ostáva – nárastom regulácií, byrokracie, legislatívy, donucovania,...: „Asociácia európskych obchodných a priemyselných komôr vyčíslila, že byrokratická záťaž EÚ stála za posledných 11 rokov európske podniky viac ako 1 bilión (= 1000 mld.) eur.“ (internet, 2009); **na Slovensku:** „Na administratívnu záťaž vyplývajúcu z právnych predpisov podnikatelia vynakladajú viac ako 91 miliónov eur.“ (Ministerstvo hospodárstva SR, 2009).

Ako to vidí Michel Albert

štát a jeho regulácie

verejná sféra

zdravotníctvo

školsťvo

cirkvi

veda a výskum

verejná doprava

firmy

záujmové spolky

a združenia

...

súkromná sféra

Zabezpečuje spoločné dobro celej spoločnosti.

Aby mohla túto funkciu plniť, nefunguje úplne podľa trhových pravidiel, ale je financovaná, alebo aspoň dotovaná z verejných zdrojov.

Zabezpečuje hlavne súkromný prospech jednotlivcov, skupín, združení,...

Spoločnému dobru prispieva buď priamo svojou činnosťou (tovar, služby,...), ale aj formou príspevku na život spoločnosti (= dane, odvody,...).

napríklad...

Ako to vidí Michel Albert

štát a jeho regulácie

verejná sféra

zdravotníctvo

školsťvo

cirkvi

veda a výskum

verejná doprava

firmy

záujmové spolky
a združenia

...

súkromná sféra

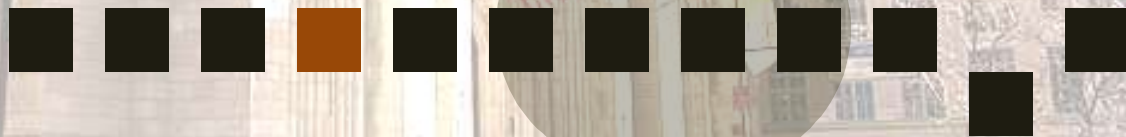
Na rozdiel od anglosaského modelu, kde cirkvi v podstate „podnikajú“ s náboženstvom, aby sa užívali v trhovom systéme; Albert ich vidí (spolu so školstvom, zdravotníctvom,...) vo verejnom sektore, pretože vďaka nim profituje celá spoločnosť, nielen ich členovia a teda slúžia všetkým.

Je to analogické, ako keď z fungujúcej verejnej dopravy profitujú aj tí, ktorí ju nepoužívajú (a teda neplatia cestovné): menej upchaté cesty pre vodičov áut, čistejší vzduch, menej hluku,... alebo ako z fungujúceho systému zdravotníctva profitujú aj zdraví ľudia – napríklad zamestnávateľia, ktorí majú zdravších a výkonnejších a menej fluktuujúcich zamestnancov a pod.

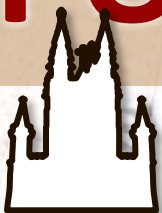
napríklad...

... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?

POTREBUJÚ SA?

Potrebuje Cirkev štát?

FAKTY:

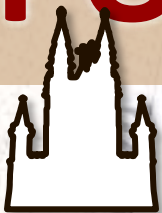
- Cirkev sa neviaže na žiaden spôsob vlády, ideológie, zriadenia,...
- Cirkev funguje po celom svete, bez ohľadu na to, či jej je štát naklonený priateľsky, je ľahostajný, alebo úplne nepriateľský.
- Predsa ale dokáže zrejme urobiť viac tam, kde jej je prostredie priateľské, kde existuje zdravý, nezideologizovaný právny, slobodný a demokratický štát.

Cirkev sa podieľa na veciach verejných z dvoch dôvodov:

- **JE TO PREJAV LÁSKY K BLÍŽNEMU:** „Nikdo z nás nemôže prohlásiť: „To se mne netýká, pretože vládnu ti druzí...“. Nikoliv, jsem zodpovědný za jejich vládu a musím se co nejvíce vynasnažit, aby vládli dobře. Musím se také co nejvíce účastnit politického života, nakolik je to pro mne možné. Podle sociální nauky církve je politika jednou z nejvyšších forem milosrdné lásky, protože je to služba obecnému dobru. Nemohu si tedy před ní umýt ruce. Každý z nás jí musí něco věnovat.“ (pápež František)
- **JE PRE ŇU URČITE VÝHODNEJŠIE PRACOVAŤ A ŽIT V PODMIENKACH SLOBODNÉHO ŠTÁTU,** s garantovanými právami, jasnými hodnotami čo do prirodzenej morálky,...

POTREBUJÚ SA?

Cirkev sa podieľa na veciach verejných z dvoch dôvodov:

• **JE TO PREJAV LÁSKY K BLÍŽNEMU**

FAKTY:

Ideálom je

ODLUKA ŠTÁTU OD CIRKVI

tak, ako ju žil a chápal stredovek a ako ju chápali napríklad Otcovia zakladatelia USA:

- **Štát, ktorý sám sa neviaže** na žiadne konkrétne náboženstvo, ani ideológiu – je teda „sekulárny“;
- **štát, ktorý nezasahuje** do života a fungovania cirkví;
- **a súčasne ktorý umožňuje** cirkvám voľné pôsobenie v spoločnosti v rámci štátnych zákonov, zakotvených v prirodzenom práve a v prirodzenej morálke.

demokratický štát.

čo do prirodzenej morálky,...

Potrebuje Cirkev štát?

„Pojem „odluka štátu a cirkvi“ bol po prvý raz použitý baptistami, zápasiacimi o náboženskú toleranciu vo Virgínii, kde oficiálnym štátnym náboženstvom bola anglikánka (episkopálna) cirkev.

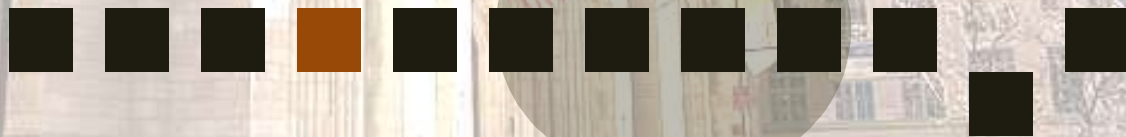
Ústava sa neusilovala potláčať verejné prejavy náboženstva. Ranná republika vítala verejné prejavy náboženstva, každú nedeľu sa konali služby Božie v Kapitole a na ministerstve financií. Vzhľad mnohých federálnych budov je pozoruhodne biblický.

Naši predkovia nikdy nezamýšľali vytlačiť cirkev zo spoločnosti. Len pochopili, že niektoré štáty nemajú jednotné náboženstvo a že žijeme a uctieame Boha rôzne. Ale aj nekresťanskí Zakladatelia považovali náboženstvo za podstatné pre štát.“

(dividedstates.com)

... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?

Kvalitné výsledky = 1 kredit

POROVNAJTE

so svojou minulou úvahou na
tému „Akú úlohu máme my ako
katolíci v súčasnej spoločnosti a
ako ju uskutočniť?“

Čo by ste vo svojej práci po
dnešku zmenili, upravili,
doplnili...?

SFORMULUJTE

... **ZÁVER** vo Vašej dnešnej úvahe:

- Aké je postavenie Cirkvi vo svete?
- Čo majú štát a Cirkev spoločné a v čom by mal byť ich spoločný základ?
- V čom, naopak, nikdy splynúť nemôžu a musia ostať oddelené?
- Je štát potrebný pre Cirkev? Je Cirkev potrebná pre štát?
- Aké postavenie by mala mať Cirkev v štáte?
- Aký postoj by mala mať Cirkev voči štátu?

ÚLOHA...

KATOLÍCKA SPOJENÁ ŠKOLA SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO
4. ROČNÍK GYMNÁZIA

KONIEC

WWW.INKY.SK